

Biyoloji Dersi Motivasyon Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Biyoloji Dersi Motivasyon Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18091>

Özet

Biyoloji Dersi Motivasyon Anketi, öğrencilerin biyoloji dersine yönelik motivasyon düzeylerini ve bu motivasyonu oluşturan temel psikolojik yapılar? ölçmek amacıyla Türkçe'ye uyarlanm?? geçerli ve güvenilir bir ölçektir. Ölçek, öğrencilerin hem içsel hem de dışsal motivasyon kaynaklar?n?, derse olan ilgilerini, sorumluluk alg?lar?n?, özgüven düzeylerini ve sınav kayg?lar?n? alt? ayr? boyutta de?erlendirmektedir. Bu anket, eğitim ara?t?rmacılar? ve öğretmenler için öğrencilerin öğrenme süreçlerindeki motivasyonel engellerini ve güçlü yönlerini belirlemede önemli bir araç sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Biyoloji Eğitimi, Öğrenci Motivasyonu, İçsel Motivasyon, Dışsal Motivasyon, Başarı Kayg?s?, Ölçek Uyarlama, Faktör Analizi, Güvenilirlik.

Yazarlar

Gülay Ekici

Amaç

Biyoloji Dersi Motivasyon Anketinin temel amacı, lise veya üniversite düzeyindeki öğrencilerin biyoloji dersine özgü motivasyon yapılar?n? standart ve sistematik bir şekilde de?erlendirmektir. Bu adaptasyon çalışması, orijinal ölçeğin psikometrik özelliklerini koruyarak, Türk eğitim sistemi bağlamında öğrencilerin öğrenme çabalar?n?, öz yeterlilik inançlar?n? ve kayg? düzeylerini ölçebilecek geçerli bir araç sunmayı hedeflemiştir.

Ölçek, eğitimcilerin ve ara?t?rmacılar?n, öğrencilerin biyoloji dersine olan tutumlar?n? derinlemesine anlamalarına yardımcı olur. Elde edilen veriler, biyoloji öğretim yöntemlerinin geliştirilmesi ve öğrencilerin motivasyonunu arttırmaya yönelik spesifik müdahalelerin tasarlanması için kritik öneme sahiptir.

Yapı

Ölçek, öğrencilerin biyoloji dersine yönelik motivasyonunu çok boyutlu bir yapı olarak ele alır ve alt? temel faktörden oluşur. Bu faktörler, öğrencilerin öğrenme sürecine yaklaşımlar?n? ve duygusal tepkilerini kapsamaktadır.

Ölçekte ölçülen alt? temel boyut ve bu boyutlara ait tanımlayıcı maddeler şunlardır:

İçsel Motivasyon Boyutu: Biyoloji dersini öğrenmekten alınan haz ve ilgiye odaklanır.

D??sal Motivasyon Boyutu: S?navlarda ba?ar?l? olma, not alma veya di?er ??rencilerden daha iyi olma gibi d??sal ?d??llere y?nelik g?d?lenmeyi ?l?er.

Biyoloji ??renmeye ?lgi Boyutu: Biyoloji ders i?eri?inin ki?isel ama?lar ve gelecek hedefleri ile ba?lant?s?n? alg?lama derecesini ifade eder.

Biyoloji ??renmede Sorumluluk Boyutu: Biyoloji dersini ??renebilmek i?in g?sterilen ?aba ve sorumluluk alma d?zeyini de?erlendirir.

Biyoloji ??renmede G?ven Boyutu: Biyoloji dersindeki ba?ar?ya dair ?z yeterlilik ve inan? seviyesini ?l?er.

Biyoloji S?navlar?nda Endi?e Boyutu: Biyoloji dersi s?nav zaman? geldi?inde hissedilen kayg? ve stres d?zeyini belirler.

Ge?erlik

Biyoloji Dersi Motivasyon Anketinin T?rk?e formunun yap? ge?erli?i, madde analiz ?z?mlemesi ve Varimax Fakt?r Analizi ile test edilmi?tir. Yap?lan d?nd?rme i?lemi sonucunda, anketin orijinal yap?s?yla tutarl? olarak alt? fakt?rl? bir yap?n?n ortaya ??kt??? belirlenmi?tir.

Analizler, ?zde?eri (eigenvalue) 1'den b?y?k alt? fakt?r?n bulundu?unu g?stermi?tir. Bu bulgu, T?rk?e uyarlanan, biyoloji dersi motivasyon anketinin orijinalinde yer alan alt? fakt?rl? yap?y? ba?ar?yla yans?tt???n? ve yap? ge?erli?ine sahip oldu?unu kan?tlamaktad?r.

G?venirlik

??l?e?in i? tutarl?l???n?, Cronbach Alpha katsay?s? kullan?larak de?erlendirilmi?tir. Anketin geneli i?in hesaplanan Cronbach Alpha de?eri **0.87** olarak belirlenmi?tir, bu da ??l?e?in y?ksek d?zeyde g?venilir oldu?unu g?stermektedir.

Alt fakt?rlerin g?venirlik de?erleri de y?ksek i? tutarl?l??? desteklemektedir:

Birinci fakt?r (??sel Motivasyon) i?in: 0.85

?kinci fakt?r (D??sal Motivasyon) i?in: 0.80

??l?nc? fakt?r (Biyoloji ??renmeye ?lgi) i?in: 0.83

D?rd?nc? fakt?r (Biyoloji ??renmede Sorumluluk) i?in: 0.88

Be?inci fakt?r (Biyoloji ??renmede G?ven) i?in: 0.86

Alt?nc? fakt?r (Biyoloji S?navlar?nda Endi?e) i?in: 0.89

Fakt?r Analizi

??l?e?in yap?s?sal ge?erli?ini incelemek amac?yla ger?ekle?tirilen Fakt?r Analizi, temel bile?enler y?ntemini kullanm?? ve fakt?rlerin daha net yorumlanabilmesi i?in dik d?nd?rme y?ntemlerinden **Varimax** rotasyonu uygulanm??t?r. Analiz sonucunda, toplam varyans?n ?nemli bir k?smin?

açıklayan ve özdeğeri 1'den büyük olan altı bağımsız faktör tanımlanmıştır.

Bu altı faktörün varlığı, orijinal ölçeğin teorik yapısının Türkçe formda da korunduğunu doğrulamakta ve biyoloji dersi motivasyonunun altı farklı boyutta incelenmesine olanak sağlamaktadır. Bu bulgular, ölçeğin yapısal bütünlüğünün sağlam olduğunu göstermektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: 5'li Likert tipi derecelendirme ölçeği.

Maddelerin Derecelendirilmesi: (1) "Kesinlikle katılmıyorum", (2) "Katılmıyorum", (3) "Kararsızım", (4) "Katılıyorum" ve (5) "Kesinlikle katılıyorum".

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), Orijinal dil (Bilinmiyor/Genellikle İngilizce).

Popülasyon Grubu: Öğrenciler (Genellikle lise ve üniversite öğrencileri).

Yaş Grubu: Ergenlik ve Genç Yetkinlik.

Popülasyon Detayları: Biyoloji dersi alan eğitim kademelerindeki öğrenciler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim anketi.

Anahtar Kelimeler

Öğrenme Motivasyonu, Likert Ölçeği, Eğitim Psikolojisi, Özgüven, Varimax Rotasyonu, Geç Tutarlılık, Gülay Ekici.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Gülay Ekici

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Bilgi mevcut değil.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: gulayekici@yahoo.com

Yazışma Adresi: Bilgi mevcut değil.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin Türkçe'ye uyarlanması 2009 yılında gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin ticari kullanım ve izin şartları için sorumlu yazar Gülay Ekici ile doğrudan iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir:

[biyoloji-dersi-motivasyon-anketi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Ekici, G. (2009). Biyoloji Dersi Motivasyon Anketinin Türkçe'ye uyarlanması. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 34, 6-15.

Biyoloji Dersi Motivasyon Anketinin Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Çıksel motivasyon boyutu :Biyoloji dersini öğrenmekten hoşlanırım.

Dışsal motivasyon boyutu: Biyoloji dersi sınavlarında diğer öğrencilerden daha başarılı olmak isterim.

Biyoloji öğrenmeye ilgi boyutu: Öğrendiğim biyoloji dersi kişisel amaçlarımla bağlantılıdır.

Biyoloji öğrenmede sorumluluk boyutu : Biyoloji dersini öğrenmek için gerekli çabayı gösteririm.

Biyoloji öğrenmede güven boyutu: Biyoloji dersinde başarımla diğer öğrencilerle aynı seviyede ya da onlarda daha iyi olacağımı düşünürüm.

Biyoloji sınavlarında endişe boyutu: Biyoloji dersi sınav zamanı geldiğinde endişelenirim.